

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela haluaa antaa lausunnon hallituksen esitykseen laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksoikeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Kotimainen ruokaturva ja ruuantuotannon riittävän korkea omavaraisuusaste ovat tärkeä osa huoltovarmuutta. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että koulutusjärjestelmämme tuottaa riittävästi osaamista ja tekijöitä kriittisille aloille huolehtien näin yhteiskuntamme kantokyvystä. Huoltovarmuuden turvaamiseksi ammatillisessa koulutuksessa ja korkea-asteella on varmistettava, että kriittisten alojen osaamistarpeisiin vastataan riittävästi. Mela haluaa tuoda esiin, että tärkeä osa ruuan tuotantoa ja huoltovarmuutta on toimiva lomitussjärjestelmä.

Lakisäateisen lomitussjärjestelmän toimeenpanosta vastaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela. Lomituspalvelujen järjestämisestä huolehtivat 12 alueellista paikallisyksikköä (kuntaa) koko maan alueella.

Lomituspalvelujen järjestämistä vaikeuttaa jo nyt osaajapula. Maatalouslomitukseen on entistä vaikeampi löytää ammattitaitoista työvoimaa eläköityvien lomittajien tilalle. Kevan eläköitymisennusteen mukaan 45 % nykyisistä maatalouslomittajista jää eläkkeelle vuoteen 2033 mennessä. Mela pitää tärkeänä, että luonnonvara-alan koulutus vastaa tulevaisuuden työvoimatarpeeseen, ja koulutuksen sisältö vastaa lomitustöön osaamisvaatimuksia

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Luonnonvara-alan tarvitsemat tilat ja oppimisympäristöt ovat merkittävästi kalliimpia kuin monella muulla koulutussektorilla. Tärkeä osa oppimista on työskentely aidossa ympäristössä, jolloin oppilaitoksen käytössä on oltava ajanmukaiset tuotantorakennukset, koneet ja laitteet. Alan koulutuksen kustannukset muodostuvat kalliimmiksi kuin niillä koulutusaloilla, joissa opetus tapahtuu pääasiassa luokissa. Tämä tulee ottaa huomioon sijoitettaessa maatalousalan perustutkintoa kustannusryhmään.

Luonnonvara-alan siirtäminen alempaan kustannusryhmään pudottaa alan rahoitusta. Tämä haittaa työvoiman saamista alalle sekä heikentää alan vetovoimaa, joka ei muutoinkaan ole riittävää.

Mela pitää tärkeänä, että luonnonvara-alan tutkinnot pysyvät niissä kustannusryhmissä, missä ne ovat nytkin huoltovarmuuden ja alan kiinnostavuuden vuoksi.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Eskola Erkki
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

